

Erfaringer fra teknologiprojekt bør bruges i nyt projekt

Styrkelse af arbejdsmiljøet i ældreplejen gennem intelligent teknologi

Der var både gode erfaringer og konstruktiv kritik, da teknologiprojektet fandt sin afslutning efter over et års afprøvning af teknologiske hjælpemidler i ældreplejen. Konsulenter fra Center for Arbejdsliv på Teknologisk Institut håber, at erfaringerne kan bruges i et nyt projekt.

Af: Toke Skou Larsen

And the winner is... De Tre Ege!

Med kridhvid nyrstrøget skjorte og sort smoking uddelte konsulent Claus Müller sammen med projektleder Charlotte Færch Lotz Oscarstatuetter i fem forskellige kategorier til de deltagende plejecentre i det nu afsluttede teknologiprojekt. Under fanfare og trommehvirvel gik repræsentanter fra de forskellige plejehjem op ad den røde løber og modtog priser i kategorier som "største robotforelskelse" og "medietække".

Før det afsluttende festindslag havde projektdeltagerne fra de deltagende plejecentre fortalt om deres oplevelser med projektet og de nye teknologier. Her blev der både fremlagt gode og kritiske erfaringer med brugen af de nye teknologier. På Kastanjehaven var der stor begejstring for strygerrobotten og trappetjeneren, mens der fra nogle af de andre plejecentre var frustrationer over gulvstøvsugeren og gulvvaskeren, som ifølge brugerne ikke er gearede til industrielt brug.

Projektleder Charlotte Færch Lotz er glad for de mange input og håber, at alle erfaringerne kan bruges i et nyt projekt med fokus på arbejdsmiljøet.

- For mig er der ingen tvivl om, at brugen af udvalgte teknologier kan forbedre arbejdsmiljøet for en masse medarbejdere på landets plejecentre. Erfaringerne viser dog, at netop implementeringen af teknologierne er enorm vigtig, hvis teknologierne skal blive permanente arbejdsredskaber, og derfor håber jeg, at vi kan lave endnu et projekt, hvor vi kan udnytte de erfaringer, vi har fået i løbet af dette projekt, siger Charlotte Færch Lotz.

Teknologisk Institut
Center for Arbejdsliv
Gregersensvej
2630 Taastrup

**TEKNOLOGISK
INSTITUT**

Gode erfaringer på nettet og i pjece

Styrkelse af arbejdsmiljøet i ældreplejen gennem intelligent teknologi

Da der er gjort så mange gode og lærerige erfaringer i projektet Styrkelse af arbejdsmiljøet i ældreplejen gennem intelligent teknologi, har Center for Arbejdsliv på Teknologisk Institut lavet ti små videoer til Forebyggelsesfondens hjemmeside, hvor udvalgte teknologier bliver præsenteret. Her kan man se teknologierne i brug og høre om erfaringerne fra de medarbejdere, der har arbejdet med teknologierne.

Desuden fortæller konsulent Claus Müller om de processer og metoder, der er blevet brugt i projektet, og som har hjulpet implementeringen på vej ude på arbejdspladserne.

Foruden videoerne er der udgivet et lille hæfte med gode råd til implementeringen af nye teknologier i ældreplejen. Denne metodeguide indeholder erfaringer og væsentlige pointer fra projektet, som kan bruges af medarbejdere og ledere, der ønsker at implementere ny teknologi.

- Formålet med metodeguiden og videoerne er, at det skal være lettere for andre at få et indblik i, hvordan teknologierne kan implementeres, så kan de bygge videre på de erfaringer, der er opstået i dette projekt, siger teamleder Charlotte Færch Lotz fra Center for Arbejdsliv, Teknologisk Institut.

Videoerne med teknologierne kan findes på Forebyggelsesfondens hjemmeside www.forebyggelsesfonden.dk, og herfra kan man også finde og downloade metodeguiden.

Indslag fra P1 Morgen

Projektet har givet anledning til en del medieopmærksomhed.

Hør indslag fra P1 Morgen d. 25. marts 2010:

<http://www.dr.dk/P1/P1Morgen/Udsendelser/2010/03/25/095231.htm>

Stemningsbillede fra Afslutningskonferencen d. 26. marts 2010

Teknologisk Institut
Center for Arbejdsliv
Gregersensvej
2630 Taastrup

www.teknologisk.dk

**TEKNOLOGISK
INSTITUT**

Færre fysiske gener med ny teknologi i arbejdslivet – sandt eller falsk?

Styrkelse af arbejdsmiljøet i ældreplejen gennem intelligent teknologi

Kan en mobil personløfter med indbygget positioneringssystem og vægt virkelig mindske medarbejdernes fysiske gener? Hvad kan en eleverbar badestol gøre godt for? – og hvordan kan en elektrisk sædeløfter ved toilettet give færre tunge løft og dårlige arbejdsstillinger for medarbejderne?

Af Susanne Rasmussen

Det korte svar må være, at der er klare gevinster for det fysiske arbejdsmiljø – og ikke bare for medarbejderne, men faktisk også for borgerne.

Alle tre teknologier er blot gode eksempler på teknologier, der kan mindske de belastende, tunge og akavede arbejdsstillinger, som hjælperne ofte er nødsaget til at arbejde i for at kunne hjælpe beboerne med at komme i bad, tage tøj af og på, gå på toilettet og andre personlige plejeopgaver.

Teknologiernes smarte sider

Teknologiprojektet har vist, at den mobile personløfters positioneringssystem sparer hjælperne - og borgere - for en ekstra forflytning, fordi man kan placere/lifte borgeren til at sidde helt tilbage i stolen første gang. Borgeren spares for ubehaget ved at blive løftet/trukket tilbage i stolen - og hjælperne spares for de mange tunge løft/træk, og giver dem naturligt færre gener i ryg, skuldre, nakke og arme.

Borgerne oplever også at sidde mere stabilt i liftsejlet. Det øger trygheden i forflytningen - både for borgere og for hjælperne. Den indbyggede vægt er en ekstra smart funktionalitet, som giver en ekstra arbejdsmiljøgevinst, fordi medarbejderne sparer sig selv og borgerne for en ekstra arbejdsgang, fordi man netop kan veje borgeren samtidig med en forflytning, der alligevel skal gøres.

Med alle de gode sider in mente vil jeg alligevel påpege, at man kan opnå endnu flere arbejdsmiljøgevinster ved at vælge en loftlift frem for en mobil gulvlift. For det er stadig fysisk tungt og belastende at manøvrere en gulvlift med en borger i - en belastning man helt kan undgå med valget af en loftlift.

Behovet for en højdeindstillelig badestol er ikke ukendt i branchen. Og derfor har den afprøvede model også bidraget positivt til arbejdsmiljøet. Badestolen kan hæves i højde, hvilket giver medarbejderne mulighed for mere hensigtsmæssige arbejdsstillinger, når de for eksempel hjælper borgeren med badet, når de assisterer med af- og påklædning, med fod- og neglepleje med mere. Gevinsterne taler også her deres tydelige sprog - medarbejderne oplever færre ryg- og nakke/skuldergener ved disse arbejdsopgaver, når de bruger badestolen som hjælperedskab. Også her er borgerne tilfredse - for de oplever sig bedre tilpas med at vide, at hjælperne kan arbejde i nogle bedre arbejdsstillinger.

Historien med en sædeløfter ved toilettet - ja, den kommer til at minde om de to foregående, hvad arbejdsmiljøgevinster angår. For når borgerne får teknologiens hjælp til at rejse/sætte sig på toilettet, frem for at bruge hjælperne som redskaber, så kan hjælperne også her undgå de mange tunge, belastende og akavede arbejdsstillinger, de ofte er nødsaget til at indtage for at kunne assistere borgerne bedst muligt. Eneste ulempe er løfterens udformning, som gør den lidt vanskelig at rengøre. Så den er ikke nødvendigvis et godt set med rengøringsmedarbejderens øjne, for han/hun må ofte indtage mindre gode arbejdsstillinger for at gøre sit arbejde.

fortsættes...

Teknologisk Institut
Center for Arbejdsliv
Gregersensvej
2630 Taastrup

**TEKNOLOGISK
INSTITUT**

Færre fysiske gener med ny teknologi i arbejdslivet – sandt eller falsk?

Styrkelse af arbejdsmiljøet i ældreplejen gennem intelligent teknologi

fortsat...

Gevinsterne kommer ikke af sig selv

De mange gevinster kommer ikke af sig selv - tværtimod. Projektets erfaringer viser, at det ikke er gjort med teknologierne alene. For at lære hvad teknologierne kan byde på - og hvad de ikke kan - så er der behov for at satse på kompetenceudvikling. Medarbejderne skal lære, hvordan de bedst kan bruge teknologierne til at sikre et bedre fysisk arbejdsmiljø.

En måde er at sikre tid og rum til grundig instruktion og afprøvning i praksis. Det bedste resultat opnås ved, at hjælperne prøver på egen krop, hvad det vil sige at blive liftet, at prøve hvordan sædeløfteren fungerer og så videre. Det giver gode forudsætninger for at kunne forklare og guide borgerne i, hvad det nu er for noget, de skal til at bruge, og hvordan de virker. En anden vigtig dimension er også formidlingen til både kolleger og pårørende for at forklare, hvordan de 'nye teknologiske kollegaer' kan forbedre arbejdsmiljøet på arbejdspladsen.

Man skal også have viden om de mange mulige teknologier på markedet - for der er allerede en bred vifte at byde på. Derfor handler det også om at søge og formidle viden om dette - ligesom også valget af den rette teknologi til den rette borger er vigtigt. For at kunne indkassere de omtalte arbejdsmiljøgevinster må man også forholde sig til, hvordan de nye teknologier passer bedst ind i ens arbejdsgange, og hvordan man eventuelt må tilpasse sine arbejdsvaner og rutiner til teknologiernes.

En vellykket implementering af nye teknologier i arbejdslivet handler også om en vedholdende opbakning og interesse fra både ledelse og medarbejdere. For uden går det bare ikke - og hvis man ønsker sig et bedre arbejdsmiljø, må vi alle løfte i flok. Sammen kan vi mere end hver for sig.

De nye teknologier er kommet for at blive. Måske kan de ligefrem være et ekstra trækplaster i rekrutteringen af både nye kolleger og kommende beboere?

Velfærdsteknologi i praksis!

Styrkelse af arbejdsmiljøet i ældreplejen gennem intelligent teknologi

Velfærdsteknologi er en af nøglerne til at imødekomme mange af de store udfordringer på pleje-, handicap- og omsorgsområdet i fremtiden. Nye og spændende teknologier ser i øjeblikket løbende dagens lys, men smart teknologi udgør i sig selv ikke hele løsningen. Teknologisk Institut, Center for Arbejdsliv, præsenterede praktiske eksempler på landsdækkende messe om Velfærdsteknologi.

På Velfærdens Innovationsdag den 27. januar med 500 deltagere, arrangeret af Ugebrevet Mandag Morgen, var Teknologisk Institut blandt de inviterede. Teknologisk Institut gav sammen med to plejecentre og to private samarbejdspartnere en række praktiske eksempler på, hvordan teknologi, som nye IT-systemer og robotter, kan omsættes til bedre opgaveløsning og bedre arbejdsmiljø med udgangspunkt i brugernes, arbejdspladsens og medarbejdernes behov.

Teknologi til talegenkendelse og arbejdstidstilrettelæggelse

Prolog Development Center A/S og Time Advice A/S er små virksomheder, der udbyder løsninger inden for henholdsvis talegenkendelse og arbejdstidstilrettelæggelse.

Talegenkendelse handler om digitalt at omsætte tale til skreven tekst og omvendt, hvilket er en stor fordel for læse-/skrivesvage medarbejdere eller borgere, men også for mennesker med eksempelvis bevægehandicap. Teknologi til arbejdstidstilrettelæggelse gør det muligt for forskellige medarbejdergrupper, der arbejder sammen, at planlægge arbejdet på en måde, så alle med fælles ansvar kan få arbejdslivet og familielivet til at hænge bedre sammen.

Det skaber større tilfredshed og bedre trivsel, hvilket også kan måles i færre sygedage. På den måde kan arbejdet nemmere udføres på baggrund af nærvær, anerkendelse og fælles forståelse, og byrden - samt ansvaret - der ligger i selve planlægningsopgaven, fjernes tilmed fra lederens skuldre, der så kan bruge sin arbejdstid på andre opgaver.

Automatisk toilet og trappemaskine letter arbejdsmiljøet

Teknologisk Institut kunne også sammen med Plejecentret Solgården fra Frederikssund Kommune fortælle om robotsælen Paro, der har medvirket til at skabe en roligere og mere tryk hverdag for demente beboere, og dermed også et bedre arbejdsmiljø for plejepersonalet.

På Plejecentret Kastanjehaven har de afprøvet 11 forskellige teknologier, herunder en strygerobot, en trappemaskine og et automatisk toilet med løftfunktion og skylle-/tørrefunktion, og Kastanjehaven vandt i år Roskilde Kommunes Arbejdsmiljøpris på baggrund af de forbedringer, plejecentret har opnået ved at deltage i projektet - i et netværk med førnævnte Solgården og tre andre plejecentre.

Teknologisk Institut
Center for Arbejdsliv
Gregersensvej
2630 Taastrup

**TEKNOLOGISK
INSTITUT**

www.teknologisk.dk

Arbejds miljøpris til teknologiprojekt

Styrkelse af arbejdsmiljøet i ældreplejen gennem intelligent teknologi

Plejecenter Kastanjehaven har d. 19. januar 2010 modtaget Roskilde Kommunes arbejdsmiljøpris for deres indsats gennem et teknologiprojekt i samarbejde med Teknologisk Institut, Center for Arbejdsliv.

Roskilde Kommunes interne Arbejds miljøpriser 2009 blev tirsdag d.19. januar uddelt. Plejecenteret Kastanjehaven løb af med en af priserne, og de har modtaget 5.000 kroner til yderligere forbedringer af det styrkede arbejdsmiljø. Modtagelsen af prisen har skabt stor glæde blandt medarbejdere og ledere på Kastanjehaven.

"Det gør meget, at de anerkender det arbejde personalet har gjort, og alt det de har gjort for at integrere teknologierne i hverdagen", siger afdelingsleder, Diana Gronemann. Hun fortæller yderligere, at pengene fra prisen skal gå til indkøb af de teknologier, de på Kastanjehaven har haft mest succes med. Blandt andet beholder de robotstøvsugere, da disse i høj grad sparer tid og mindsker medarbejdernes slid.

Plejecenteret Kastanjehaven i Jyllinge har i løbet af projektet i alt fået 11 forskellige teknologier til afprøvning, der skal hjælpe med at lette deres tunge og krævende arbejdsopgaver. Blandt andet strygerobotten har gjort stor gavn. "Strygerobotten i vaskeriet er vores husassistent meget glad for, den sparer hende for fire timers strygearbejde om ugen, og hun har ikke længere ondt i skuldrene og ryggen", fortæller Diana Gronemann.

Der er i alt fem plejecentre med i projektet, der har til formål at styrke arbejdsmiljøet i ældreplejen gennem intelligent teknologi, og der er meget forskellige erfaringer med implementeringen af de forskellige teknologier.

"På Kastanjehaven er det gået over al forventning", udtaler projektleder Charlotte Færch Lotz fra Center for Arbejdsliv.

Det har været en stor udfordring på alle fem arbejdspladser at få ændret de kulturer og vaner, der er blevet opbygget gennem mange år. "Det er tydeligt, at det ikke er tilstrækkeligt bare at køre nogle maskiner ind på gangene. For at teknologierne skal blive taget i brug, skal medarbejderne være med i projektet helt fra starten", fortæller Charlotte Færch Lotz, hvis primære rolle har været at bistå plejecenteret i disse udfordringer. I sådan en proces er anerkendelsen af medarbejderne vigtigt. Og arbejdsmiljøprisen her sætter fokus på netop dette.

Hvem er med i projektet?

Styrkelse af arbejdsmiljøet i ældreplejen gennem intelligent teknologi

Tre kommuner er med i dette projekt:

- Frederikssund
- Esbjerg
- Roskilde

Følgende er kontaktpersoner:

Frederikssund kommune:

Hovedansøger og formel projektleder
Hanne Larsen

Solgården:
Faglig konsulent Mette Nørregaard
Tlf.: 4735 2700

De Tre Ege:
Områdeleder Bettina Wiegaard
Tlf.: 3051 7552

Esbjerg kommune:

Hedelund:
Teamleder Annette Tingberg
Tlf.: 2724 1920

Fovrfeld:
Teamleder Trine Sørensen
Tlf.: 7616 4613

Roskilde kommune:

Kastanjehaven:
Afdelingsleder Diana Gronemann
Tlf.: 3066 1270

Derudover er der tilknyttet en **interessent-gruppe** bestående af kontaktpersoner fra:

- FOA
- Ældre Sagen
- Lederforum
- Teknologirådet
- KL
- BAR Sosu
- Frederikssund Kommune
- Forebyggelsesfonden
- Hjælpemiddelinstitutionen
- EPOS
- Dansk Sygeplejeråd

Kontakt os, hvis du har spørgsmål eller andet:

Susanne Rasmussen
Tlf.: 7220 2233

Claus Müller
Tlf.: 7220 1434

Charlotte Lotz
Tlf.: 7220 2654